

51363 I Prace Biblioteczne Śląska

WYDAWNICTWA
ŚLĄSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
IMIENIA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO NR 1

ŚLĄSKA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA
IMIENIA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO
W KATOWICACH

PRZEWODNIK
WRAZ Z REGULAMINEM DLA PUBLICZNOŚCI

KATOWICE 1938

ŚLĄSKA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA

WYDAWNICTWA
ŚLĄSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
IMIENIA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO — NR 1

ŚLĄSKA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA
IMIENIA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO
W KATOWICACH

PRZEWODNIK
WRAZ Z REGULAMINEM DLA PUBLICZNOŚCI

KATOWICE 1938

2543
38

51363

I

Exemplar obowiązkowy
CZCIONKAMI K. MIARKI W MIKOŁOWIE 1.7

Jako pierwszy numer wydawnictw Śląskiej Biblioteki Publicznej imienia Józefa Piłsudskiego ukazuje się Przewodnik-Informator po Bibliotece. Podaje on krótki rys dziejów Biblioteki, charakterystykę jej zbiorów, wreszcie uwagi o korzystaniu z księgozbioru przez publiczność. Głównym zadaniem Przewodnika jest zbliżyć Bibliotekę do czytelnika i uprzystępnić jej użytkowanie przez miłośników nauki i kultury na Śląsku.

W zakończeniu Przewodnika wydrukowano Regulamin dla publiczności w brzmieniu zatwierdzonym ostatnio przez Śląską Radę Wojewódzką.

DZIEJE BIBLIOTEKI

Dzieje Śląskiej Biblioteki Publicznej zamykają się w obrębie ostatnich lat kilkunastu i wiążą się ściśle z okresem powrotu Górnego Śląska do Polski i polskiej państwowości. Powstała Biblioteka jako wytwór samorządu polskiego na Śląsku, związana w swej genezie z naczelnym organem autonomii, z Sejmem Śląskim. Początki dzisiejszej Biblioteki Publicznej wywodzą się z podręcznego księgozbioru, który gromadzono dla celów prac ustawodawczych przy Sejmie Śląskim w ramach jego Biura. Lecz bardzo prędko, bo w dwa lata po zwołaniu pierwszego Sejmu, księgozbiór zaczyna przybierać szersze rozmiary. Przede wszystkim powstaje zbiór książek, czasopism i broszur polskich i obcych, które dotyczą Śląska, jego dziejów, jego związków z polską cywilizacją narodową. Obok niego wzrastać zaczyna księgozbiór ogólny, obejmujący dzieła z zakresu historii, literatury oraz innych umiejętności.

Oryginalny rozwój biblioteki sejmowej, która w niedługim okresie czasu nie tylko wzrosła bar-

dzo liczebnie, lecz w zakresie swym objęła różne gałęzie wiedzy i stała się biblioteką ogólnonaukową, należy zawdzięczać kilku czynnikom. Pierwszym był brak odpowiedniej biblioteki naukowej w części Górnego Śląska, która po plebiscycie powróciła do Rzeczypospolitej, i takiej biblioteki potrzeba. Drugim czynnikiem był żywy kult zagadnień regionalnych i świadomość, że dla pracy nad poznaniem i kulturalnym zespoleniem Śląska z Polską niezbędny będzie odpowiednio wyposażony warsztat biblioteczno-naukowy. Uwzględniał te potrzeby Marszałek Sejmu Śląskiego w latach 1922—1935 Konstanty Wolny, gorliwie popierając rozwój i rozrastanie się zasobów Biblioteki Sejmowej. Dla inicjatywy Marszałka okazywał pełne zrozumienie Sejm Śląski, wstawiając od roku 1924 w corocznym budżecie wydatne kwoty na cele rozbudowy księgozbioru sejmowego.

Biblioteka Sejmu Śląskiego do końca swego istnienia prawnego, tj. do końca marca 1936 roku, nie stanowiła osobnej instytucji, ale część składową Biura Sejmu Śląskiego. Faktycznie żyła już jednak od szeregu lat własnym życiem naukowym, luźnie tylko związanym z pracami Sejmu i jego organu wykonawczego. Wzrastały księgozbiory treściowo znajdujące się całkowicie poza sferą zainteresowań czy to Sejmu, czy administracji. Wzrastały w związku z tym funkcje i agendy, które Biblioteka spełniała nie dla urzędów, nie dla ciała ustawodawczego, lecz dla świata intelektualistów, dla miłośników wiedzy i studium, naj-

bardziej zaś dla badaczy Śląska. Ważnym momentem dla Biblioteki stała się decyzja Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, które w rozporządzeniu o egzemplarzu obowiązkowym z dnia 9 lutego 1934 r. ustanowiło ją biblioteką okręgową dla województwa śląskiego i zwierzyło jej tym samym pieczę biblioteczną nad całością produkcji wydawniczej Śląska. W tych warunkach dojrzewa powoli myśl, że mimo waloru tradycji, związek ze Sejmem Śląskim nie odpowiada już charakterowi, funkcjom i celom Biblioteki, że trzeba by jej innej formy organizacyjnej. W jesieni roku 1935 inicjatywę w tym kierunku podjęła Śląska Rada Wojewódzka, pod przewodnictwem Wojewody Śląskiego dra Michała Grażyńskiego, opiekuna instytucji naukowych i kulturalnych na Śląsku, i wystąpiła z projektem ustawy o Śląskiej Bibliotece Publicznej imienia Józefa Piłsudskiego. Po debatach w Komisji Sejmowej, Sejm Śląski uchwalił ostateczny projekt z drobnymi zmianami w dniu 11 marca 1936 r., a Dziennik Ustaw Śląskich (rok 15, nr 8) przyniósł w dniu 31 marca 1936 r. ogłoszenie ustawy. Utworzyła ona Śląską Bibliotekę Publiczną imienia Józefa Piłsudskiego jako zakład samorządowy śląski, nadała jej charakter biblioteki ogólnej, ze szczególnym uwzględnieniem celów naukowych, przekazała jej całość księgozbiorów dotychczasowej Biblioteki Sejmu Śląskiego. W dniu 1 kwietnia 1936 r. Śląska Biblioteka Publiczna, podlegająca obecnie zwierzchnictwu Śląskiej Rady Wojewódzkiej, rozpoczęła nowy okres działalności w

dostosowanych już do jej zadań formach prawno-organizacyjnych. Zarząd nowej instytucji sprawują w myśl ustawy: Komisja Biblioteczna w składzie złożonym z Wojewody Śląskiego, Marszałka Sejmu Śląskiego i członków wybranych przez Śląską Radę Wojewódzką, oraz Dyrektor Biblioteki, prowadzący zarząd bezpośredni. Wkrótce po wejściu w życie ustawy Śląska Biblioteka Publiczna uzyskała na mocy uchwały Śląskiej Rady Wojewódzkiej własny statut (Dz. U. śl. r. 15 nr 16 z dn. 2 lipca 1936), ostatnio zaś także regulamin wewnętrzny i regulamin, który normuje korzystanie ze zbiorów i urządzeń Biblioteki przez publiczność. Tekst tego ostatniego regulaminu podajemy na końcu niniejszego Przewodnika.

W momencie przekształcenia Biblioteki Sejmu Śląskiego w Śląską Bibliotekę Publiczną im. Józefa Piłsudskiego księgozbiór jej liczył przeszło 80.000 tomów. Jest to świadectwem bardzo szybkiego rozwoju instytucji, liczącej ledwie 12 lat istnienia, tym bardziej że fundamentem księgozbioru nie były żadne wielkie darowizny ani zapisy. W przeciwieństwie do wielu bibliotek, które powstały z fundacji lub przejęcia dawnych zbiorów, Biblioteka Śląska rozwinęła swój księgozbiór przede wszystkim drogą zakupów. Nabywano całe biblioteczki i zbiory prywatne — jak np. księgozbiór po śp. Aleksandrze Krausharze lub zbiór silesiaców zbieracza śląskiego Konstantego Prusa — co pozwoliło Bibliotece w krótkiej drodze pozyskać wiele wydawnictw dawnych i wyczerpanych, co musiało równocześnie sta-

wać się źródłem pewnych braków i luk w księgozbiorze *). Obok czynienia takich nabytków Biuro Sejmowe a potem Zarząd Biblioteki rozwija gorliwą działalność w bogaceniu i uzupełnianiu księgozbioru bibliotecznego drogą zakupów indywidualnych. To uzupełnianie obejmuje najpierw wszelkiego rodzaju wydawnictwa o Śląsku, najpotrzebniejsze opracowania i źródła historyczne i filologiczne, wreszcie stale potrzebny dział nauk prawnych, stopniowo jednak rozszerza się na dalsze gałęzie nauk humanistycznych, oraz także, choć w mniejszym zakresie na nauki przyrodnicze i stosowane. Powstaje również bogaty dział encyklopedyczno-bibliograficzny najpierw polski, potem zwłaszcza w ostatnich latach wydatnie rozszerzany w zakresie encyklopedii i bibliografii obcych.

Jakkolwiek rozwój księgozbioru szedł przede wszystkim drogą zakupu, niemniej wzbogacały Bibliotekę także cenne księgozbiory składane jej w drodze daru. Tak na kilka lat przed zmianą ustawową w skład zbiorów Biblioteki Sejmowej weszła Biblioteka Wojewódzka przez władze wojewódzkie jej oddana. Cenne zbiory zawdzięcza Biblioteka Zakładowi Narodowemu im. Ossolińskich we Lwowie oraz jego dyrektorowi drowi Ludwikowi Bernackiemu. Najcenniejszy z darów stanowi jednak Biblioteka Towarzystwa Przyjaciół Nauk na Śląsku, którą w liczbie

*) Największym zakupem zbiorowym było przejęcie w roku 1934 całej biblioteki Związku Przemysłowców Górniczych i Hutniczych (wraz z broszurami ponad 14.000 tomów).

10.500 tomów władze Towarzystwa przekazały w roku 1934 naszej Bibliotece. W tym darze znalazła wyraz intencja scentralizowania w dzisiejszej Śląskiej Bibliotece Publicznej rozrzuconych zbiorów śląskich i uprzystępnienia ich tą drogą miłośnikom nauki i wiedzy. Idąc po tej linii urzędy i instytucje wyłączają niepotrzebne już dla praktycznego użytku części swych księgozbiorów i przekazują je Bibliotece. To scalanie różnych zbiorów w Bibliotece trwa i będzie się niewątpliwie dalej odbywać, przynosząc niejedno pożądane uzupełnienie. Wreszcie od r. 1934 wpływają do Biblioteki w drodze egzemplarza obowiązkowego wszelkie wydawnictwa, drukowane na terenie województwa śląskiego.

Pomieszczenie Biblioteki i uprzystępnianie jej zbiorów łączyło się ściśle z losami instytucji. Istniejąc przy Sejmie Śląskim i mieszcząc się organizacyjnie w ramach jego Biura, Biblioteka miała też przy Sejmie swą siedzibę. Mieściła się więc najpierw w dawnej siedzibie Sejmu przy ul. Wojewódzkiej. W r. 1929 przeniesiono ją do nowego wielkiego gmachu Województwa, budynku dostosowanego jednak do celów administracyjnych i sejmowych, nie mającego więc odpowiednich pomieszczeń dla instytucji naukowo-bibliotecznej. W tym gmachu mieściła się Czytelnia prawnicza, Czytelnia ogólna i Wypożyczalnia, szereg ubikacji zajmowały magazyny coraz rozrastającego się księgozbioru. Stopniowo ciasnota pomieszczenia i jego niedogodny układ coraz silniej dały się odczuwać. Wreszcie późną jesienią roku 1934 uzyskała Biblioteka no-

wą, bardziej już do swoich potrzeb dostosowaną siedzibę (przy ul. Francuskiej 12), którą też i dzisiaj zajmuje. Jest to mianowicie część dużego gmachu, którego budowę rozpoczęło Towarzystwo Czytelń Ludowych, następnie zaś przejął i wykończył Śląski Urząd Wojewódzki. W tym gmachu, tzw. Domu Oświatowym, Biblioteka zajmuje pierwsze piętro i część drugiego piętra. W centralnym narożniku znajduje się magazyn biblioteczny, wyposażony w nowoczesne żelazne urządzenie, które wykonała znana firma Zielezińskiego w Warszawie. Z tym magazynem sąsiaduje z jednej strony Wypożyczalnia, z drugiej Czytelnia ogólna, o wygodnym, nowoczesnym urządzeniu; przy Czytelni mieści się pokój katalogowy, obok niego Dyrekcja Biblioteki, po stronie przeciwnej Sekretariat i biura. W gmachu wojewódzkim pozostawiono tylko Czytelnię prawniczą z osobno wydzielonym księgozbiorem podręcznym ze względu na potrzeby władz administracyjnych i Sejmu.

Takim jest pomieszczenie Śląskiej Biblioteki Publicznej i w chwili obecnej; w tym pomieszczeniu pozostanie ona wraz z swymi urządzeniami jeszcze przynajmniej przez parę najbliższych lat. Tu będzie się rozwijać w najbliższym okresie jej działalność, która dotychczas w ciągu kilkunastu lat objęła, rzecz można, ogół tych, którzy w jakiejkolwiek dziedzinie pracują naukowo na Śląsku lub też w pracach swych praktycznych korzystają z pomocy źródeł naukowych. Jeśli zaś chodzi o pracę naukową nad zagadnieniami dotyczącymi Śląska, Biblioteka stała się dla nich

warsztatem, który służy nieraz także badaczom innych dzielnic kraju. O rozwoju czytelnictwa w Bibliotece świadczyć mogą cyfry z ostatniego roku (1937): W Czytelni ogólnej było odwiedzin czytelniczych 6.147, w Czytelni prawniczej 2.534, równocześnie w Wypożyczalni 6.604 wypożyczającym wydano do domu 12.138 dzieł w 13.260 tomach. Statystyka wykazuje, że korzystają z Biblioteki w pierwszym rzędzie studenci wyższych uczelni, czasowo przebywający na Śląsku, nauczyciele, urzędnicy państwowi i samorządowi, wreszcie starsza młodzież szkół średnich. Obok nich znajdujemy wśród czytelników przedstawicieli duchowieństwa, wojska, wolnych zawodów i także pracowników fizycznych.

KSIEGOZBIÓR BIBLIOTEKI

Charakter zbiorów bibliotecznych wiąże się zwykle z genezą biblioteki, z rodzajem potrzeb, które powołały ją do życia. Na księgozbiórze Śląskiej Biblioteki Publicznej — sięgającym wraz z czasopismami i broszurami w początkach 1938 r. 95.000 tomów — wycisnęły piętno dwa kierunki zainteresowań, dwie grupy potrzeb, którym szczególnie zawdzięcza Biblioteka swoje powstanie: zainteresowanie naukowe Śląskiem i potrzeby nauki regionalnej z jednej strony, z drugiej potrzeby i zainteresowania powstającej administracji polskiej na Śląsku i ciała ustawodawczego.

Pierwszy kierunek zainteresowań dał w rezultacie jeden z trzonów dzisiejszego księgozbioru:

silesiaca. Rozumiemy przez to słowo wydawnictwa wszelkiego rodzaju, a więc książki, broszury i czasopisma a także kategorie specjalne zbiorów, jak mapy lub rękopisy, które w treści swojej dotyczą Śląska. Silesiaca obejmują zatem dzieła i publikacje z rozmaitych zakresów wiedzy i umiejętności; są wśród nich pozycje przyrodoznawcze (np. studia nad terenem, klimatem, florą śląską), są opracowania techniczne i ekonomiczne, zwłaszcza związane z górnictwem i przemysłem, najliczniejszą atoli grupę stanowią wydawnictwa o krajoznawczym, historycznym i politycznym charakterze. Poza dziełami, które w treści swej dotyczą Śląska, do silesiacy zaliczamy także i takie książki, które choć nie poświęcone Śląskowi, miały jednak charakter wydań regionalnych lub specjalnie były tutaj w użyciu i pełniły rolę w zachowaniu języka ojczystego i kultury narodowej (np. modlitewniki, śpiewniki, dla regionów przeznaczona literatura popularna itp.).

Silesiaca Biblioteki obejmują w zasadzie całość Śląska, w szczególności jednak to wszystko, co dotyczy związków dziejowych i aktualnych Śląska z Polską i polską kulturą narodową. Z natury rzeczy wysuwają się więc na pierwszy plan silesiaca w języku polskim, a wśród nich dominuje materiał broszur i czasopism, które zwłaszcza w XIX wieku odegrały tak wielką na Śląsku rolę. Niestety materiał to bardzo trudny do skompletowania i w poważnych zbiorach Biblioteki jeszcze dzisiaj brak niejednej cennej i poszukiwanej pozycji. Na trudności napotyka zwa-

szcza skompletowanie dawnych roczników gazet; ma z nich Biblioteka niektóre bardzo cenne serie, np. „Katolika“, „Górnoślązaka“ i inne. W nowszej literaturze poczesne miejsce zajmują oczywiście wydawnictwa Komitetu Śląskiego Polskiej Akademii Umiejętności i wydawnictwa Instytutu Śląskiego. Z piśmiennictw obcych liczebnie i rzeczowo najważniejsze jest piśmiennictwo niemieckie o Śląsku, które też jest bogato w Bibliotece reprezentowane. Poza zasadniczymi opracowaniami, monografiami, źródłami i bibliografiami są tu i działy specjalne, jak np. kolekcja druków dotyczących masonerii na Śląsku. Obok literatury niemieckiej księgozbiór Biblioteki obejmuje mniej liczne publikacje na temat Śląska w językach francuskim, angielskim i czeskim. Te ostatnie mają znaczenie zwłaszcza dla dziejów Śląska Cieszyńskiego. Obecnie trwa praca nad ich uzupełnieniem, ponieważ zbiór dotychczasowy Biblioteki Śląskiej uwzględnia w większej mierze wydawnictwa związane z terenem b. zaboru pruskiego. W całości zbiór silesiaków Śląskiej Biblioteki Publicznej liczący dzisiaj około 5.000 pozycji, przedstawia mimo swoich nieuchronnych luk poważny materiał do studiów nad Śląskiem i największą (w obrębie bibliotek polskich) kolekcję poświęconej Śląskowi literatury. Nad uzupełnianiem tego zbioru nie tylko przez nowe, ale i dawniejsze wydawnictwa, praca trwa nieustannie.

Drugiemu kierunkowi zainteresowań i potrzeb, o których wspomnieliśmy, zawdzięczają swoje powstanie zbiory prawnicze Biblioteki. Stanowią

one jeden z najpoważniejszych działów jej księgozbioru. Są w tym dziale duże serie orzecznictw i czasopism prawniczych, jest duża literatura podręczników, komentarzy i encyklopedii z zakresu prawa. Nie wszystkie dziedziny nauk prawniczych są atoli jednakowo reprezentowane w tym zbiorze. Nad historią i teorią prawa góruje piśmiennictwo przeznaczone dla praktycznych potrzeb prawniczych, przy czym najbogaciej przedstawiają się działy prawa państwowego i cywilnego. Zgodnie z dziejami i potrzebami terenu dominuje ustawodawstwo polskie i niemieckie wraz z należącą doń literaturą. W ostatnich latach wzbogaca się jednak i materiał porównawczy z zakresu innych ustawodawstw wraz z podstawowymi opracowaniami (zwłaszcza francuskimi).

Obok działu prawa stoją w księgozbiorze Biblioteki dwa już dość rozwinięte i stale rozwijające się działy nauk społecznych i nauk ekonomicznych. Jeśli chodzi o nauki społeczne posiada Śląska Biblioteka Publiczna znaczny dział socjologii teoretycznej z podstawowymi opracowaniami i monografiami francuskimi, niemieckimi i angielskimi (poza oczywiście piśmiennictwem polskim). Dość bogato reprezentowane jest także piśmiennictwo z zakresu polityki społecznej. W zakresie nauk ekonomicznych reprezentowana jest przede wszystkim ekonomia społeczna w dziełach swych wybitnych przedstawicieli, w działach specjalnych literatura związana z zagadnieniami górnictwa i przemysłu, wreszcie piśmiennictwo w dziedzinie polityki gospodar-

czej (zwłaszcza polskiej). Działem, który ostatnio się rozwija, jest nauka ekonomiczna o organizacji przedsiębiorstw wraz z umiejętnościami pomocniczymi (księgowość, bilanse, reklama itp). W tej dziedzinie przeważa piśmiennictwo niemieckie i angielskie, w które też Biblioteka się pilnie zaopatruje.

Jak w każdej bibliotece o ogólnonaukowym charakterze i w Bibliotece Śląskiej górują nauki humanistyczne. Zrozumiałem jest więc poważne miejsce w księgozbiorze działów historii i literatury. W zakresie historii mamy reprezentowaną oczywiście przede wszystkim historię Polski w źródłach, opracowaniach i monografiach. Dla historii powszechnej znajdują czytelnicy pomoce bibliograficzne i opracowania ogólne, tak polskie jak obce (z tych ostatnich można wymienić przykładowo: „Peuples et civilisations“ Halphena i Sagnaca). Literatura monograficzna jest względnie najbogatsza w dziedzinie historii niemieckiej, o ile łączy się ona z historią Śląska i Polski. Podobnie jak w zakresie historii politycznej i ustrojowej, tak i w dziedzinie historii literatury mamy przede wszystkim bogaty dział, dotyczący piśmiennictwa polskiego i jego dziejów ze znacznym zasobem opracowań specjalnych i monografii. W zakresie historii literatury powszechnej prócz podstawowych opracowań ogólnych znajdują się przede wszystkim opracowania głównych literatur nowożytnych (filologia klasyczna jest dotychczas w Bibliotece uboga). Obok działu historii literatury dział literatury pięknej obejmuje teksty o znaczeniu

historyczno-literackim w opracowaniach krytycznych.

Oprócz tych głównych działów księgozbiór Biblioteki obejmuje w skromniejszym zakresie piśmiennictwo z zakresu innych nauk humanistycznych (językoznawstwo, etnografia, prehistoria). Dział historii sztuki obejmuje przede wszystkim ogólne podręczniki i słowniki z tej dziedziny obok dość znacznego zasobu literatury monograficznej. Przy naukach społecznych i humanistycznych trzeba jeszcze wspomnieć o wcale bogatym dziale polityki.

Dział teologii nie przedstawia się w dotychczasowym księgozbiórze Biblioteki bogato, jednak znajdują się w nim przynajmniej ważniejsze opracowania ogólne i encyklopedie, zwłaszcza polskie i niemieckie. Należy tu także historia Kościoła. Obok teologii prowadzi Biblioteka osobny dział religioznawstwa, dość zresztą szczupły. W dziale filozofii księgozbiór obejmuje przede wszystkim opracowania (polskie, niemieckie, francuskie) z zakresu historii filozofii i słowniki filozoficzne. Z literatury monograficznej dosyć na razie skromnej względnie najlepiej przedstawia się dział teorii poznania i logiki. Osobny poddział stanowi psychologia. Z literaturą psychologiczną łączy się częściowo dział pedagogii i naukoznawstwa. Nie jest to dział specjalnie kultywowany, obejmuje jednak znaczny zasób piśmiennictwa zwłaszcza z zakresu teorii wychowania i organizacji szkolnictwa. W dziedzinie historii wychowania znów najobszerniejszy jest dział polski.

W porównaniu z naukami humanistycznymi nauki przyrodnicze przedstawiają skromną część księgozbioru Biblioteki. W tych działach księgozbiór ogranicza się przeważnie do najważniejszych opracowań ogólnych i do ważniejszych przynajmniej pozycji nowej polskiej produkcji naukowej. W działach nauk stosowanych, dział nauk związanych z uprawą ziemi jest nikły. Nie wielkie rozmiary ma również dział medycyny i higieny, w którym jednak pewien nacisk kładzie się ostatnio na zagadnienia związane z medycyną socjalną (dział ten w tym kierunku będzie rozwijany). Dział sztuki wojskowej i sportów ogranicza się przeważnie do piśmiennictwa polskiego w tym zakresie. Z dziedziny nauk stosowanych stosunkowo bogaciej przedstawia się w księgozbiorze dział nauk technicznych, zwłaszcza ze względu na aktualne dla Śląska zagadnienia górniczo-hutnicze. Biblioteka posiada w tym zakresie szereg nowych podręczników i opracowań nie tylko polskich, lecz także niemieckich, francuskich i angielskich bez jednak silniej rozwiniętego piśmiennictwa specjalnego, fachowego. Nadto istnieje zasób starszej literatury technicznej, także specjalnej (nabyty od dawnego Związku Przemysłowców Górniczych i Hutniczych z jego biblioteką), który będzie dopiero włączony do ogólnego księgozbioru.

Charakterystyka księgozbioru Śląskiej Biblioteki Publicznej nie byłaby zupełna, gdyby nie podać wzmianki o działach encyklopedii i bibliografii. W dziale tych pomocy naukowych można by zacząć od pięknego egzemplarza Zedlera Uni-

versal-Lexikon z lat 1734—1752 w 68 wielkich tomach; przede wszystkim jednak Biblioteka jest wyposażona w nowe encyklopedie francuskie, niemieckie, angielskie i włoskie, i oczywiście w komplet polskich z Orgelbrandem i Wielką Encyklopedią Ilustrowaną na czele. W dziale bibliografii i księgoznawstwa, obok opracowań polskich, Biblioteka ma głównie podstawowe wydawnictwa niemieckie i francuskie, które były najpotrzebniejsze w pracy dotychczasowej.

Dział czasopism Biblioteki nie przedstawia się jednolicie, dla młodej biblioteki było bowiem szczególnie trudną rzeczą kompletowanie wielkich serii czasopiśmiennych z XIX i XX wieku. W większych seriach znajdują się niejednokrotnie jeszcze luki, które jednak są stopniowo uzupełniane. Biblioteka posiada w każdym razie, choć nie zawsze kompletne, najważniejsze czasopisma polskie ogólne, literackie i humanistyczne XIX i XX wieku. Czasopisma obce przeważnie reprezentowane są w nowszych seriach. Jeśli chodzi o ogólną liczbę czasopism, które bieżąco wpływają do Biblioteki, w r. 1937 było ich 567, w roku obecnym liczba ta jeszcze się zwiększa. W ich obrębie znajdują się wszystkie czasopisma naukowe i literacko-kulturalne polskie z wyjątkiem niektórych specjalnych medycznych i technicznych, oraz wybór czasopism zagranicznych we wszystkich dziedzinach nauki (z zupełną przewagą czasopism w językach niemieckim i francuskim). Tych czasopism zagranicznych jest obecnie przeszło 160; największa ich liczba przypada na działy silesiaków, prawa, nauk spo-

lecznych i nauk ekonomicznych. Osobno trzeba wymienić bogaty dział czasopism statystycznych, który w przeważnej mierze Biblioteka otrzymuje dzięki wymianie, przeprowadzanej przez Śląskie Biuro Statystyczne.

Ze specjalnych kategorii zbiorów należy wymienić starodruki, rękopisy i mapy. Śląska Biblioteka Publiczna gromadząc przede wszystkim nowoczesne piśmiennictwo naukowe, ma stosunkowo nieznaczne zasoby starodruków, głównie poloniców i silesiaków XVII i XVIII wieku. Z dawniejszych druków polskich można wymienić ładny egzemplarz Miechowity *Chronica Polonorum* z r. 1521 i Beda: *Auctoritates Aristotelis* z r. 1533. Najstarszym drukiem, jaki Biblioteka ma obecnie, jest część pierwsza *Sumy Teologicznej* św. Tomasza, druk wenecki z r. 1477.

Zasób rękopisów Biblioteki obejmuje kilkadziesiąt pozycji, niemal wyłącznie związanych ze Śląskiem. Są w nim cenne materiały i rękopisy autorów i działaczy śląskich. Pozycją najcenniejszą i najdawniejszą jest ostatnio nabyty rękopis z końca XV wieku, tzw. „*Miscellanea astrologica et alchymica*” — zawierający odpisy prac i skrypty wykładów profesorów krakowskiej Wszechnicy z tego czasu (między innymi jeden z traktatów Jana Głogowczyka).

W obrębie kilkuset map, które zebrała Śląska Biblioteka Publiczna, znajduje się zbiór map Śląska XVI—XVIII wieku, interesujący tak ze stanowiska kartografii historycznej jak i szczególnie dla miłośników działu silesiaków.

KORZYSTANIE ZE ZBIORÓW BIBLIOTEKI

Biblioteka nie tylko gromadzi wydawnictwa wszelkiego rodzaju. Jakkolwiek już z gromadzeniem zbiorów i ich celowym uzupełnianiem wiąże się szereg czynności naukowych i administracyjnych, Biblioteka poza nimi rozwija prace, których celem jest opracowanie księgozbioru zgodnie z zasadami bibliotekarstwa naukowego, a następnie uprzystępnienie tych zbiorów, by mogły one służyć dobru publicznemu i pożytkowi nauki. To ostatnie zadanie spełnia w obrębie Biblioteki Oddział agend publicznych, który obejmuje katalogi dla publiczności, czytelnie i wypożyczalnię.

Jak nazwa naszej instytucji wskazuje, Biblioteka Śląska jest biblioteką publiczną. Mogą więc z niej korzystać wszyscy mieszkańcy województwa śląskiego, a także za pośrednictwem innych zakładów bibliotecznych mieszkańcy innych dzielnic Polski. Jakie są szczegółowe warunki i możliwości korzystania z księgozbioru, o tym informują przepisy Regulaminu dla publiczności, który znajdują czytelnicy na końcu niniejszego Przewodnika. Tu podamy natomiast jeszcze garść objaśnień, które mogą ułatwić korzystanie ze zbiorów bibliotecznych i uczynić je bardziej celowym.

W Śląskiej Bibliotece Publicznej czytelnicy nie poszukują książek służących rozrywce, nie poszukują tzw. beletrystyki, lecz dzieł, które są potrzebne bądź dla studiów naukowych, bądź dla ogólnego wykształcenia. Przybywając do Biblio-

teki czytelnik winien przeto uświadamiać sobie, z jakiej dziedziny pragnie zaczerpnąć wiadomości i w jakim zakresie poszukuje wydawnictw książkowych i czasopiśmiennych. Śląska Biblioteka Publiczna, jak każda instytucja biblioteczna, ma w swych zbiorach tylko wybór piśmiennictwa i nim tylko może służyć swoim czytelnikom. Pomostem, który łączy potrzeby czytelnicze z danymi Biblioteki jest katalog biblioteczny.

Katalogi dla publiczności. Wszystkie urządzenia dla publiczności Śląskiej Biblioteki Publicznej (z wyjątkiem Czytelni prawniczej) mieszczą się w gmachu Domu Oświatowego w Katowicach, przy ulicy Francuskiej 12 na pierwszym piętrze. Tam wchodząc przez drzwi nr 13 czytelnik mija szatnię (gdzie w przeznaczonych na ten cel żelaznych szafkach zostawia się wierzchnie okrycia) i wchodzi do pokoju katalogowego, w którym mieszczą się katalogi dla publiczności. Są to katalogi kartkowe tj. katalogi, w których opis każdego dzieła mieści się na osobnej karcie; w naszych katalogach grupy kart złączone są w klamrach tzw. systemu lipmanowskiego.

Czytelnicy zamawiają książki na podstawie katalogów, wypisując na każde dzieło osobną kartkę zamówieniową (dla Czytelni) lub górny odcinek rewersu (dla Wypożyczalni). Na takim zamówieniu podaje się ściśle według karty katalogowej nazwisko autora (ów), tytuł dzieła, przy wydawnictwach wielotomowych cyfrowe oznaczenie tomów (wzgl. roczników czasopism), oraz sygnaturę, złożoną z cyfry arabskiej i rzymskiej.

Śląska Biblioteka Publiczna prowadzi dwa katalogi dla publiczności: alfabetyczny (autorski) i systematyczny. Zasadniczo w jednym i w drugim katalogu znajduje czytelnik karty tego samego rodzaju, które są kopiami kart głównego katalogu Biblioteki. Zawierają one opis bibliograficzny wydawnictw z dostosowaniem do potrzeb bibliotecznych. Najważniejsze dane, które czytelnik znajduje na takiej karcie to nazwisko i imię autora (ów), tytuł dzieła, określenie wydania, wyszczególnienie tomów, wreszcie podanie roku i miejsca wydania. Obok tych tzw. kart głównych znajdują się w katalogu jeszcze tzw. odsyłacze, opisy skrócone wskazujące, pod jakim hasłem (nagłówkiem) znaleźć można opis główny. W katalogu alfabetycznym wszystkie karty są uszeregowane w ścisłym porządku alfabetycznym według haseł. Są nimi nazwiska autorów, zaś przy dziełach zbiorowych (gdzie jest więcej niż trzech autorów), przy dziełach, których autorów nie znamy, i przy czasopismach główny rzeczownik użyty w pierwszym przypadku w tytule, lub gdy tytuł nie ma takiego rzeczownika, całość tytułu od pierwszego wyrazu. Katalog alfabetyczny służy sprawdzeniu, czy określone dzieło lub wydawnictwo, którego czytelnik poszukuje, znajduje się w Bibliotece; czytelnicy, którzy przybywają do Biblioteki z określonymi dezyderatami, winni zwracać się przede wszystkim do tego katalogu i w nim szukać odpowiedzi.

Inną jest zasada, na której opiera się katalog systematyczny. W katalogu tym grupuje się

razem opisy dzieł według ich treści, a więc grupuje się łącznie np. opracowania, dotyczące życia religijnego na Śląsku, opracowania historii średniowiecznej Polski, opracowania z zakresu techniki górniczej itp. Katalog systematyczny rozpada się na szereg działów głównych, w obrębie tych działów znajdują się poddziały, w ich obrębie znów grupy specjalne. Klamra lub szereg klamer obejmuje wszystkie karty jednego działu, podzielone na poddziały i specjalne grupy; dopiero w obrębie tych ostatnich karty są znów (jak w katalogu autorskim) uszeregowane alfabetycznie. Śląska Biblioteka Publiczna ma 24 głównych działów. Są to działy następujące:

- I. T. Teologia chrześcijańska i żydowska — Historia religii chrześcijańskiej i żydowskiej.
- II. R. Religioznawstwo — Mitologia — Zagadnienia metapsychiczne.
- III. F. Filozofia — Psychologia — Metodologia nauk — Teoria kultury.
- IV. N. Teoria, historia i organizacja nauki — Pedagogika.
- V. S. Nauki społeczne.
- VI. E. Nauki ekonomiczne.
- VII. P. Prawo i nauki prawnicze.
- VIII. J. Językoznawstwo.
- IX. L. Teoria, historia i krytyka literatury.
- X. LP. Literatura piękna (teksty).
- XI. SZ. Sztuki plastyczne, teatr, muzyka.
- XII. K. Krajoznawstwo — Etnologia — Antropologia — Prehistoria.
- XIII. H. Historia i jej nauki pomocnicze.
- XIV. PL. Historiozofia — Polityka.

- XV. M. Matematyka — Fizyka — Chemia —
Astronomia.
XVI. G. Geologia — Geografia — Meteorologia.
XVII. B. Nauki biologiczne — Przyrodoznaw-
stwo ogólne.
XVIII. Z. Uprawa ziemi — Hodowla zwierząt.
XIX. RT. Umiejętności rękodzielnicze — Nauki
techniczne.
XX. W. Sztuka wojskowa — Ćwiczenia fizyczne
— Sporty.
XXI. MD. Medycyna — Higiena.
XXII. EC. Encyklopedie i biografie — Cza-
sopisma i wydawnictwa ogólnonaukowe.
XXIII. O. Wydawnictwa i czasopisma treści o-
gólnej.
XXIV. BG. Księgoznawstwo — Bibliotekarstwo
— Bibliografia.

Poza tymi głównymi działami prowadzi się je-
szcze dział specjalny: S i l e s i a c a. W tym dzia-
le grupuje się wszystkie karty wydawnictw, do-
tyczących Śląska lub ze Śląskiem związanych;
należy więc pamiętać, że dzieła z zakresu histo-
rii Śląska lub książki o handlu śląskim znajdzie-
my nie w działach historii, czy nauk ekonomicz-
nych, lecz w dziale Silesiaków.

Każdy z działów katalogu ma swoje osobne
poddziały, z którymi zapoznaje czytelnika prze-
gląd odpowiednich klamer katalogowych. Z ka-
talogu systematycznego korzystamy nie wtedy,
gdy chcemy znaleźć jakieś określone dzieło, lecz
kiedy pragniemy zorientować się, jakie wydaw-
nictwa w danej dziedzinie może nam dać do dy-
spozycji Biblioteka. Jeśli więc ktoś np. interesuje

się rozwojem handlu w Polsce przedrozbiorowej, zwraca się do działu nauk ekonomicznych, wybiera poddział: historię gospodarczą, w obrębie poddziału grupę specjalną: historię gospodarczą Polski. Niejednokrotnie dla jakiegoś tematu zachodzi potrzeba konsultacji katalogu w dwu lub więcej działach. Kto np. zajmuje się zagadnieniami współczesnego hutnictwa, może znaleźć dla siebie materiał tak w odpowiedniej grupie działu nauk ekonomicznych, jak w odpowiedniej grupie nauk technicznych, jak wreszcie (gdy chodzi o hutnictwo śląskie) w obrębie działu siłesiaków. Korzystanie z katalogu systematycznego jest tym łatwiejsze, im lepiej czytelnik zapozna się z jego układem i im dokładniej określi zakres swoich potrzeb czytelniczych *).

By zorientować czytelnika o najświeższych nabytkach Biblioteki, zamieszcza się w pokoju katalogowym kwartalne zestawienia (ważniejszych) nowych nabytków księgozbioru na odpowiednich tablicach.

Czytelnia ogólna. Z pokoju katalogowego wchodzimy do Czytelni ogólnej, w której znajduje się przy pięciu stołach 25 wygodnych miejsc dla czytelników. Nad porządkiem Czytelni czuwa dyżurujący w niej urzędnik, który też udziela czytelnikom potrzebnych informacji; dyżuru-

*) W chwili wydania Przewodnika nie cały katalog systematyczny znajduje się w nowym podanym wyżej układzie. Część materiału jest jeszcze zgrupowana w ogólniejszych działach dawnego systemu, będzie jednak niebawem włączona w obręb układu obecnie obowiązującego.

jący woźny załatwia dezyderaty czytelników i przynosi im żądane dzieła.

Czytelnia ogólna służy lekturze wszystkich dzieł z wyjątkiem bieżącego rocznika czasopism oraz z wyjątkiem tych wydawnictw, które składają się na księgozbiór podręczny Czytelni prawniczej. Czytelnicy mają w Czytelni ogólnej do swojej dyspozycji przede wszystkim księgozbiór podręczny. Biblioteka podręczna Czytelni obejmuje najważniejsze pomoce naukowe, a więc encyklopedie, bibliografie, słowniki, źródła i najważniejsze podręczniki i opracowania metodologiczne z głównych dziedzin wiedzy. Dla badań naukowych pomocą są przede wszystkim bibliografie ogólne i specjalne, do których trzeba sięgnąć na początku każdej pracy naukowej. Z uwagi na szczupłość miejsca nie wszystko, co mogłoby tu wejść, mieści się w księgozbiorze podręcznym. Liczy on ok. 3.000 tomów, ułożony jest działowo, przy czym niektóre działy z uwagi na szczupłość miejsca są razem złączone. Działy są następujące: teologia z historią Kościoła i religioznawstwem, filozofia i psychologia, naukoznawstwo i pedagogika, nauki społeczne i ekonomiczne, prawo (teoria i historia), językoznawstwo (tu słowniki dwujęzyczne), historia literatury, historia sztuki, krajoznawstwo wraz z etnologią i prehistorią, historia, nauki matematyczno-przyrodnicze, nauki techniczne wraz z rolnictwem i leśnictwem, wojskowość, medycyna i higiena, silesiaca. W tych działach mieszczą się podstawowe encyklopedie, bibliografie i źródła; przykładowo tylko wymienimy w teologii

Encyklopedię kościelną, w naukach społecznych i ekonomicznych Handwörterbuch der Staatswissenschaften i Encyclopaedia of Social Sciences, w prawie Grandina Bibliographie des Sciences juridiques etc., w dziale literatury najważniejsze opracowania historii literatury polskiej, Handbuch der Literaturwissenschaft, Histoire de la langue et de la littérature française Petit de Julleville, w historii sztuki słowniki i podręczniki Thieme-Beckera, Koper, Springer, Hourticqu'a, Leloir, w historii Scriptores Rerum Polonicarum, Pomniki dziejowe Polski Bielowskiego, Monumenta Germaniae Historica, Bibliography of Historical Sciences, Bibliografię historii polskiej Finkla, w naukach przyrodniczych Poradnik dla samouków, Słownik geograficzny, Handwörterbuch der Naturwissenschaften, w technice Encyclopédie minière et métallurgique. Na tylnej ścianie Czytelni znajdują się w półkach działy encyklopedii i bibliografii ogólnych. Tu znajdujemy główne encyklopedie polskie, pierwsze tomy Polskiego Słownika Biograficznego; dwie najnowsze encyklopedie angielskie, z francuskich Larousse du XX siècle i rozpoczętą niedawno Encyclopédie Française, kilka nowych encyklopedii niemieckich, wreszcie wspaniałą Enciclopedia Italiana. Biografie obce reprezentują Nouvelle Biographie Générale, Wurzbach, Allg. Deutsche Biographie. W bibliografii Estreicher i pomniejsze polskie; z obcych Kayser i Bohatta-Holzmann (niemiecka), Lorenz, Quérard, Barbier (francuska), Halkett i Laing (angielska pseudonim.), poza tym Bru-

net i Graesse, uzupełnione literaturą bibliotekarską i księgoznawczą (wśród niej np. bardzo pożyteczny Przewodnik dla korzystających z bibliotek J. Grycza).

Z tego aparatu pomocniczego korzysta czytelnik bezpośrednio. Orientują w nim osobne katalogi, alfabetyczny i działowy, księgozbioru podręcznego. Książki spoza księgozbioru Czytelni czytelnik zamawia już specjalnie w sposób określony przez odpowiednie przepisy Regulaminu.

Czytelnia ogólna otwarta jest w dni powszednie, codziennie przez 9 godzin, od 9 do 14 i od 16 do 20.

Czytelnia czasopism. Ta czytelnia mieści się prowizorycznie w pokoju obok Czytelni ogólnej. Są w niej wyłożone zeszyty bieżącego rocznika czasopism naukowych i literackich, które Biblioteka prenumeruje lub otrzymuje inną drogą. Czytelnicy mogą korzystać z tych czasopism na miejscu pod nadzorem dyżurującego w Czytelni urzędnika. O zasobie czasopism dostępnych w Czytelni informują osobne katalogi, alfabetyczny i działowy.

W Czytelni czasopism nie ma czasopism specjalnych, prawniczych i statystycznych, ponieważ te czasopisma są wyłożone do przeglądu w Czytelni prawniczej. Czytelnia czasopism jest otwarta codziennie od godz. 9 do 14, a poza tym w poniedziałki, środy i piątki od 16 do 20.

Czytelnia prawnicza. W przeciwieństwie do obu poprzednio wspomnianych czytelń Czytelnia prawnicza ma charakter specjalny jako warsz-

tat dla pracy praktycznej i naukowej w dziedzinie prawa. Czytelnia prawnicza ma swój poważny księgozbiór podręczny, który obejmuje znaczną część działu prawniczego Biblioteki. W księgozbiorze tym uwzględniane są przede wszystkim te działy prawa, które mają znaczenie dla praktyki prawniczej i dla aktualnych zagadnień prawodawstwa. Natomiast z zakresu teorii i historii prawa księgozbiór obejmuje tylko nieliczne wybrane pozycje. Biblioteka podręczna Czytelni prawniczej jest ułożona w porządku rzeczowym poddziałów i grup specjalnych nauk prawniczych. O podziale tym informuje czytelników zamieszczony w Czytelni schemat działu oraz znajdujące się na półkach szczegółowe napisy. Serie czasopism wydzielone są osobno i zamieszczone w ostatniej części księgozbioru.

W ramach Czytelni prawniczej prowadzona jest również obecnie Czytelnia statystyczna, która obejmuje podręczniki i najważniejsze wydawnictwa z zakresu statystyki ogólnej i demograficznej, ze szczególnym uwzględnieniem danych dotyczących Polski i terenu całego Śląska.

W Czytelni prawniczej są wyłożone do przeglądu zeszyty bieżącego rocznika czasopism prawniczych i statystycznych, które Biblioteka otrzymuje. W Czytelni prawniczej znajdują się również dzienniki urzędowe.

Z wszystkich wydawnictw, znajdujących się w Czytelni prawniczej korzystają czytelnicy bezpośrednio przy pomocy dyżurującego w Czytelni urzędnika. Żadnych dzieł nie należących do podręcznego księgozbioru w Czytelni tej nie

można otrzymać do użytku. Czytelnia jest jedynym oddziałem Biblioteki, który mieści się poza obrębem gmachu Domu Oświatowego, a mianowicie w czterech ubikacjach gmachu Województwa i Sejmu Śląskiego (I piętro, wejście przez pokój 368) i jest otwarta codziennie z wyjątkiem sobót od 9 do 15, w soboty od 9 do 13, nadto we wtorki i w piątki od 16 do 19.

Wypożyczalnia. Poza uprzystępnianiem zbiorów w czytelniach Śląska Biblioteka Publiczna wypożycza również czytelnikom niektóre rodzaje wydawnictw do domu. Wypożyczalnia Biblioteki mieści się w jej głównej siedzibie w Domu Oświatowym (I p. nr 16) i jest czynna codziennie z wyjątkiem sobót od 13 do 14,45, a w soboty od 12,30 do 13,30, poza tym (dla urzędników i osób stale zatrudnionych przed południem) także we wtorki i piątki od 18 do 19.

Przepisy Regulaminu normują szczegółowo warunki wypożyczania książek i wyznaczają te rodzaje wydawnictw, które zasadniczo nie podlegają wypożyczeniu. Czytelnicy zamawiają dzieła na podstawie danych, które znajdują w katalogach, autorskim i systematycznym. Zdarza się niejednokrotnie, że czytelnicy zamawiają dzieła, które właśnie są w obiegu, znajdują się w oprawie lub z innych względów nie mogą być aktualnie udostępnione. Istnieje wówczas możliwość złożenia w Wypożyczalni karty informacyjnej, na podstawie której Wypożyczalnia powiadamia czytelnika czy i w jakim terminie dane dzieło będzie mogło być wypożyczone i ewentualnie dzieło to rezerwuje.

Przez Wypożyczalnię mogą czytelnicy również zamawiać dzieła, których Śląska Biblioteka Publiczna nie posiada w swych zbiorach, lecz które może sprowadzić z innych bibliotek. Zamówienia te możliwe są jednak tylko w ograniczonej ilości i w stosunku do tych instytucyj, z którymi Biblioteka pozostaje w stosunkach wymiennych.

Korzystanie ze zbiorów Śląskiej Biblioteki Publicznej odbywa się w szerokich i dogodnych dla czytelników warunkach. Jego sprawność zależy w niemałej mierze od samych czytelników, w szczególności od ścisłego dostosowywania się do przepisów, od zachowywania właściwego porządku w zamawianiu i przedstawianiu dezyderatów, wreszcie od ścisłego dotrzymywania terminów przy zwrotach książek wypożyczonych. Służąc mnogiej rzeszy czytelników, Biblioteka musi uzgadniać i uwzględniać różne potrzeby czytelnicze z zachowaniem właściwej troski o dobro pracy naukowej.

Czytelnicy znajdują pomoc informacyjną w sekretariacie Biblioteki oraz u urzędników, prowadzących Czytelnie i Wypożyczalnię, wreszcie sprawy naukowe o wadze specjalnej mogą przedkładać bezpośrednio Dyrektorowi Biblioteki. Sekretariat (pokój nr 17) wydaje karty biblioteczne, które dają prawo korzystania z Biblioteki; zgłoszenie w Sekretariacie jest zatem pierwszym krokiem czytelnika. Pomoc urzędników, zwłaszcza w Czytelni ogólnej i Wypożyczalni, może nieraz ułatwić przystąpienie do spe-

cyjnych badań czy poszukiwań naukowych. Tu można nadmienić, że poza zbiorami, uprzystępnionymi w katalogach, znajduje się jeszcze kilka zbiorów osobnych, które są w trakcie opracowania bibliotecznego. Ze zbiorów tych czytelnicy mogą jednak również korzystać dla specjalnych prac naukowych po zgłoszeniu odpowiednich dezyderatów właściwemu urzędnikowi. Biblioteka otacza oczywiście szczególną opieką pracę naukową nad zagadnieniami Śląska. Służąc jej, opracowuje ważną pomoc bibliograficzną w postaci kwartalnego „Wykazu literatury bieżącej o Śląsku“, który ukazuje się drukiem w obrębie wydawnictw Instytutu Śląskiego.

Czytelnicy Śląskiej Biblioteki Publicznej mogą przedkładać wreszcie swoje dezyderaty, dotyczące uzupełnienia księgozbioru przez zakup pożądanых dzieł naukowych. Dezyderaty te przedstawia się w Czytelniach lub w Wypożyczalni; rozpatruje je Dyrekcja Biblioteki i załatwia zależnie od zgodności z planem zakupów bibliotecznych.

REGULAMIN
dla publiczności
Śląskiej Biblioteki Publicznej
im. Józefa Piłsudskiego
w Katowicach

Przepisy ogólne

§ 1.

Śląska Biblioteka Publiczna imienia Józefa Piłsudskiego uprzystępnia swoje zbiory osobom i instytucjom do celów: badań naukowych, studiów, wykształcenia ogólnego oraz dla celów urzędowych.

§ 2.

Śląska Biblioteka Publiczna jest czynna całorocznie w dnie powszednie tj. z wyjątkiem świąt uznanych ustawowo. Okres zamknięcia Biblioteki w ciągu miesięcy letnich oraz każdorazowe zamknięcie Biblioteki lub ograniczenie w normalnym korzystaniu z jej zbiorów Dyrekcja Biblioteki podaje do wiadomości osobnym ogłoszeniem.

§ 3.

Z Śląskiej Biblioteki Publicznej mogą korzystać bezpośrednio osoby zamieszkałe stale lub czasowo na terenie województwa śląskiego.

§ 4.

Zgłaszającemu się Śląska Biblioteka Publiczna wydaje kartę biblioteczną, która upoważnia do korzystania ze zbiorów Biblioteki przez wyznaczony w niej okres czasu, nie dłuższy jednak niż jeden rok. Wydaje się karty bibliteczne bez prawa wypożyczania i z prawem wypożyczania.

§ 5.

Kartę biblioteczną bez prawa wypożyczania może otrzymać każdy, kto zgłosi się w Bibliotece i oświadczy chęć korzystania z jej zbiorów dla celów badań, studiów lub wykształcenia, po przedstawieniu dowodu osobistego i miejsca zamieszkania oraz po zobowiązaniu się pisemnym do przestrzegania regulaminu. Młodzież poniżej lat 16 otrzymuje karty bibliteczne po przedstawieniu upoważnienia przez władzę rodzicielską lub szkolną.

Za wydanie karty biblitecznej bez prawa wypożyczania pobiera się opłatę w wysokości 1,— zł. W przypadkach wyjątkowych Dyrektor Biblioteki może zwolnić czytelników niezamożnych od opłaty.

§ 6.

Kartę biblioteczną z prawem wypożyczania mogą otrzymać z zachowaniem tych samych formalności: urzędnicy i emeryci państwowi i sa-

morządowi, posłowie i senatorowie, księża, sędziowie, nauczyciele, urzędnicy przedsiębiorstw państwowych i prywatnych oraz dziennikarze, wszyscy stale zatrudnieni na terenie województwa śląskiego, profesorowie i wykładowcy Wyższego Studium nauk społecznych i gospodarczych w Katowicach, inżynierowie, lekarze, adwokaci, notariusze, praktykujący na terenie województwa śląskiego, aplikanci adwokaccy i notarialni, zrzeszeni w zawodowych organizacjach na tymże terenie oraz właściciele samodzielnych przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych i rękodzielniczych województwa śląskiego, po przedstawieniu dowodu zamieszkania i zatrudnienia.

Przebywający na Śląsku studenci szkół akademickich Rzeczypospolitej Polskiej oraz słuchacze Wyższego Studium nauk społecznych i gospodarczych w Katowicach, otrzymują karty biblioteczne z prawem wypożyczania, jednakże tylko na okres roku akademickiego.

Osoby, które nie posiadają stałego zatrudnienia na terenie województwa śląskiego, mogą otrzymać karty biblioteczne z prawem wypożyczania, jeżeli przedstawiają poręczenie osoby lub instytucji, która zobowiązuje się pokryć ewentualne straty, jakie wyniknęłyby z wypożyczania książek, pod warunkiem zgody Dyrekcji Biblioteki na przyjęcie tego poręczenia. Osoby te mogą uzyskać również karty biblioteczne z prawem wypożyczania za złożeniem kaucji, przy czym przewiduje się kaucję w wysokości zł 10,— od tomu.

Za wydanie karty bibliotecznej z prawem wypożyczenia pobiera się opłatę 2,— zł. W przypadkach wyjątkowych Dyrektor Biblioteki może zwolnić czytelników niezamożnych od opłaty.

§ 7.

Z zbiorów Śląskiej Biblioteki Publicznej korzystają biblioteki naukowe, szkoły średnie, państwowe i samorządowe na terenie całej Rzeczypospolitej i urzędy na terenie województwa śląskiego oraz władze centralne bez kart bibliotecznych, tak przez swoich przedstawicieli, zgłaszających się w sprawach urzędowych, jak i w drodze wypożyczenia książek. Tak samo bez kart bibliotecznych korzystają z Biblioteki instytucje społeczne, kulturalne i gospodarcze na terenie województwa śląskiego.

§ 8.

Biblioteki naukowe wypożyczają dzieła z Śląskiej Biblioteki Publicznej do użytku czytelników zamieszkałych w innych dzielnicach Rzeczypospolitej Polskiej lub za granicą. Nadto szkoły państwowe i samorządowe na terenie Rzeczypospolitej wypożyczają dzieła z Śląskiej Biblioteki Publicznej do użytku członków gron nauczycielskich.

§ 9.

Śląska Biblioteka Publiczna prowadzi dla publiczności katalogi, czytelnię ogólną, czytelnię czasopism naukowych, czytelnię prawniczą i wypożyczalnię.

Przepisy szczegółowe Katalogi

§ 10.

Katalogi, alfabetyczny i systematyczny, obejmujący całość zbiorów Śląskiej Biblioteki Publicznej, są wyłożone dla publiczności w pokoju katalogowym. Z katalogów korzystać mogą wszyscy czytelnicy Biblioteki zaopatrzeni w karty biblioteczne, przy czym są obowiązani ostrożnie obchodzić się z kartami katalogowymi, nie niszczyć ich przez kreślenie ani w żaden inny sposób, a klamry katalogowe po przeglądnięciu wstawić na właściwe miejsce.

Katalogi są dostępne codziennie od godziny 9 do 15 i od 16 do 20.

Czytelnia ogólna

§ 11.

Czytelnia ogólna posiada księgozbiór podręczny, obejmujący encyklopedie, bibliografie i dzieła z wszystkich ważniejszych gałęzi wiedzy.

Poza korzystaniem z tego zbioru podręcznego czytelnicy mogą otrzymać w czytelni ogólnej wszystkie dzieła i czasopisma, należące do zbiorów Biblioteki, z wyjątkiem dzieł i czasopism, które składają się na księgozbiór podręczny czytelni prawniczej, wydawnictw, które bądź to na podstawie konfiskaty sądowej, bądź też na innej podstawie, Dyrekcja Biblioteki wyłącza z ogólnego użytku i bieżącego rocznika czasopism.

Czytelnia ogólna otwarta jest codziennie od godz. 9 do 14 i od 16 do 20.

§ 12.

Czytelnik może korzystać bezpośrednio z księgozbioru ogólnego w czytelni, bądź konsultując dzieła przy półkach, bądź zabierając je ze sobą do stołów. W pierwszym przypadku należy wstawić starannie książkę na miejsce, z którego została wyjęta; w przypadku zabrania dzieła do stołu nie należy wstawiać je na miejsce, lecz oddać je po wykorzystaniu dyżurującemu w czytelni woźnemu.

Celem ułatwienia korzystania z księgozbioru podręcznego wyłożone są w czytelni ogólnej osobne katalogi, alfabetyczny i działowy tegoż księgozbioru.

§ 13.

Ażeby otrzymać książki spoza biblioteki podręcznej, czytelnik wypełnia kartkę zamówieniową białą (dla dzieł), lub żółtą (dla czasopism). Kartki te należy wypełniać czytelnym pismem w wszystkich rubrykach, w szczególności podając sygnaturę, autora i tytuł dzieła oraz tomy, według katalogu. Tak wypełnione kartki składa się na biurku dyżurującego w czytelni urzędnika w przeznaczony na to skrzynce. Po złożeniu kartek należy oczekiwać przyniesienia książek na zajęty przez siebie miejscu. Czytelnik może w czasie jednych odwiedzin zamówić najwyżej 4 dzieła w 6 tomach.

Zamówienie jednorazowe większej ilości dzieł i tomów, może nastąpić tylko wyjątkowo za upoważnieniem dyżurującego urzędnika.

§ 14.

Wszystkie książki i czasopisma, z których czytelnik korzysta, należy przed opuszczeniem czytelnicy zwrócić woźnemu.

W przypadku, gdy czytelnik pragnie korzystać z otrzymanego dzieła również w dniach następnych, winien to zgłosić przy zwrocie książki, opatrując ją ponownie kartą zamówieniową. Jeżeli jednak czytelnik nie zgłosił się po odłożoną książkę w przeciągu trzech dni, książka wraca do księżnicy. Dzieł należących do księgozbioru podręcznego rezerwować nie można.

Czytelnia czasopism

§ 15.

Czytelnia czasopism naukowych służy do przeglądu zeszytów (numerów) bieżącego rocznika czasopism, które Biblioteka otrzymuje, z wyjątkiem czasopism, wyłożonych w czytelni prawniczej. Czytelnicy mogą korzystać z wyłożonych w czytelni czasopism pod nadzorem dyżurującego urzędnika.

Dla orientacji czytelników znajdują się w czytelni katalogi: alfabetyczny i działowy czasopism naukowych i literackich, które bieżąco wpływają do Biblioteki.

Czytelnia czasopism jest otwarta od godz. 9 do 14 oraz 3 razy w tygodniu w dnie specjalnie oznaczone, od godz. 16 do 20.

Czytelnia prawnicza

§ 16.

Czytelnia prawnicza obejmuje księgozbiór podręczny z zakresu prawa i nauk prawnych

oraz statystyki ogólnej. Do księgozbioru tego należą również niektóre czasopisma prawnicze i statystyczne oraz gazety urzędowe, których bieżące numery są również w tej czytelni wyłożone.

Z czytelni prawniczej korzystać można tylko dla konsultacji jej podręcznego księgozbioru oraz dołączonych do niego czasopism. Z księgozbioru podręcznego czytelnicy korzystają bezpośrednio, przy czym zobowiązani są każde dzieło wstawić dokładnie na to miejsce, z którego zostało wyjęte. W przypadkach wątpliwych należy zwrócić dzieło dyżurującemu urzędnikowi.

Czytelnia prawnicza otwarta jest codziennie z wyjątkiem sobót od godz. 9 do 15, w soboty od godz. 9 do 13, nadto 2 razy w tygodniu, w dnię które się osobno naznacza, od godz. 16 do 19.

Przepisy ogólne dotyczące czytelń

§ 17.

Przed wejściem do czytelni ogólnej i czytelni czasopism czytelnicy winni pozostawić wierzchnie okrycia, kapelusze, laski, parasole itp. w szafkach garderobowych, znajdujących się w szatni, przy czym korzystający z szafki winien po włożeniu do niej swych rzeczy zamknąć szafkę na klucz i klucz wziąć z sobą do czytelni, zaś po wyjściu rzeczy z powrotem klucz w szafce pozostawić. Za garderobę Biblioteka nie odpowiada.

W szafkach należy pozostawiać również teczki, których nie wolno wnosić do czytelń.

§ 18.

W czytelniach czytelnik zajmuje podczas każdej bytności jedno miejsce i nie zmienia go. Jeżeli czytelnik w czytelni ogólnej korzysta ze zbiorów specjalnych (jak rękopisy, mapy, nuty itp.), zajmuje miejsce przy stole, specjalnie na to wyznaczonym; w czytelni prawniczej czytelnicy korzystają ze zbioru statystycznego w osobnym pokoju, w którym mieszczą się książki i czasopisma z tego zakresu.

§ 19.

W czytelniach wolno przebywać tylko, jeżeli korzysta się z dzieł bibliotecznych. Przy każdorazowej bytności czytelnik zaraz po przybyciu wypełnia kartkę ewidencyjną, która stwierdza korzystanie z Biblioteki.

§ 20.

Czytelnik, który pierwszy raz przybywa do którejkolwiek z czytelń, winien po wejściu zgłosić się do dyżurującego urzędnika i przedstawić mu kartę biblioteczną lub wykazać się upoważnieniem do korzystania z Biblioteki. Przy następnych bytnościach czytelnik jest obowiązany każdorazowo na żądanie dyżurującego urzędnika lub woźnego okazać kartę biblioteczną.

§ 21.

Przez czas korzystania z książek i czasopism, czy to zamówionych, czy też należących do księgozbiorów podręcznych, czytelnik odpowiada za te książki i czasopisma. W szczególności nie wolno kreślić książek, mieć kart ani dokonywać ja-

kichkolwiek uszkodzeń, czy to tekstu, czy oprawy. Jeżeli czytelnik przy czytaniu czyni sobie zapiski, winien papier lub notatnik znajdować się obok książki, nigdy zaś na książce. Do czytania notatek wolno używać ołówków i wiecznych piór. Kałamarzy z atramentem wolno używać tylko za zezwoleniem urzędnika dyżurującego. W przypadku jakiegokolwiek uszkodzenia książki, czytelnik winien je natychmiast zgłosić.

Bezwzględnie nie wolno wynosić żadnego dzieła ani czasopisma, czy to zamówionego, czy należącego do podręcznego księgozbioru, poza obręb czytelnii.

Wypożyczalnia

§ 22.

Wypożyczalnia Śląskiej Biblioteki Publicznej wydaje osobom i instytucjom, posiadającym prawo wypożyczania, dzieła, należące do zbiorów Biblioteki, poza obręb lokalów bibliotecznych.

§ 23.

Nie wypożycza się książek, należących do księgozbiorów podręcznych, druków sprzed roku 1800, druków śląskich i dotyczących Śląska sprzed roku 1850, dzieł nowszych szczególnie wartościowych, gazet, rękopisów, atlasów, map, rycin, albumów i książek nieoprawnych z wyjątkiem broszur. Nie wypożycza się również cenniejszych roczników czasopism oraz dzieł beletrystycznych, natomiast wypożycza się literatu-

rę piękną o znaczeniu klasycznym i historyczno-literackim.

Wreszcie nie wypożycza się dzieł, które bądź to na podstawie konfiskaty, bądź na innej podstawie, Dyrekcja wyłączyła z ogólnego użytku.

W przypadkach wyjątkowych, Dyrekcja Biblioteki może udzielić zezwolenia na wypożyczenie druku, podpadającego pod jedną z wymienionych kategorii dzieł, których się nie wypożycza.

§ 24.

Wypożyczalnia Śląskiej Biblioteki Publicznej jest czynna w dnie powszednie z wyjątkiem sobót od godz. 13 do 14,45, zaś w soboty od godz. 12,30 do 13,45.

Poza tym wypożyczalnia jest czynna dwa razy w tygodniu, w dnie specjalnie oznaczone, od godz. 18 do 19, jednak tylko dla urzędników oraz osób, które ze względu na stałe zajęcia, nie mogą korzystać z wypożyczalni w zwykłych godzinach.

§ 25.

Każdą książkę zamawia się, celem wypożyczenia jej za pomocą osobnego rewersu, który otrzymuje się w pokoju katalogowym, wypełniając jego górną część (zamówienie). Rewers tak wypełniony należy rzucić do skrzynki, umieszczonej na drzwiach wypożyczalni, w dnie powszednie, z wyjątkiem sobót do godz. 11,30, zaś w soboty do godz. 11. W dniach popołudniowego otwarcia wypożyczalni, osoby mające prawo korzystania z wypożyczalni w godzi-

nach wieczornych, winny rzucać zamówienia do godz. 17. Książki zamówione w ten sposób, otrzymuje czytelnik zaraz po zgłoszeniu się w wypożyczalni, w godzinie jej otwarcia. Zamówienia późniejsze należy oddawać bezpośrednio w wypożyczalni w godzinach jej otwarcia, przy czym jednak czytelnik oczekuje, aż dzieła, które zamawia, zostaną wyszukane.

W zamówieniu należy wypełnić wszystkie rubryki, uwzględniając w szczególności sygnaturę, autora i tomy według katalogu.

Czytelnik może zamówić w jednym dniu najwyżej 4 dzieła w 6 tomach. Zamówienie większej liczby dzieł wymaga osobnego upoważnienia Dyrekcji Biblioteki.

§ 26.

Przy wypożyczaniu książki czytelnik wypełnia czytelnie i dokładnie środkową i dolną część rewersu i część dolną (właściwy rewers) opatruje podpisem, który stwierdza przyjęcie odpowiedzialności za dzieło wypożyczone. W przypadku wypożyczenia dzieła instytucji lub urzędowi, rewers winien być opatrzony podpisem upoważnionego przedstawiciela instytucji lub urzędu i pieczęcią.

§ 27.

Wypożycza się książki do wyłącznego użytku osoby lub instytucji, która dzieło wypożyczyła i której podpis znajduje się na rewersie. Odstępywanie dzieł wypożyczonych innym osobom lub instytucjom jest wzbronione. Wyjątek stanowią

tylko biblioteki naukowe oraz szkoły według § 8 tegoż regulaminu.

§ 28.

Książki wypożycza się na okres 4 tygodni. W przypadkach wyjątkowych Biblioteka może zażądać zwrotu książki przed upływem tego terminu.

§ 29.

Czytelnik, który otrzymuje kartę z wezwaniem do zwrotu książek wypożyczonych po upływie 4 tygodni, winien kartę przyjąć, uiścić opłatę pocztową i książki natychmiast zwrócić.

§ 30.

Czytelnik może sobie zastrzec pierwszeństwo do wypożyczania książek, będących w obiegu. W tym celu wypełnia kartę informacyjną, z prośbą o zarezerwowanie dzieła, wręcza ją urzędnikowi i zgłasza się po odpowiedź najwcześniej w 3, najpóźniej w 6 dni po zostawieniu karty. Odpowiedź podaje, czy dzieło będzie wypożyczone i w jakim terminie czytelnik ma się po nie ewentualnie zgłosić. Dzieło zarezerwowane wypożyczalnia zachowuje przez 6 dni od dnia, który został podany w terminie. Czytelnik, który się nie zgłosi w tym czasie, traci prawo pierwszeństwa.

§ 31.

Jeżeli dzieła wypożyczonego nikt nie zamówił, czytelnik może uzyskać prolongatę wypożyczenia, jednak nie dłużej niż dwa razy na 4 tygodnie. Pisemne prośby o prolongatę należy zgła-

szać co najmniej na trzy dni przed upływem terminu zwrotu.

§ 32.

Czytelnik może mieć równocześnie wypożyczone nie więcej niż 4 dzieła w 6 tomach. Każde przekroczenie tej normy, wymaga zezwolenia Dyrekcji Biblioteki.

W stosunku do osób, które uzyskały prawo wypożyczania przez złożenie kaucji, wypożyczalnia może dodatkowo ograniczyć ilość dzieł i tomów wypożyczonych, tak, aby każdorazowo nie przekraczały one wartości kaucji, lub też może zażądać odpowiedniego podniesienia kaucji.

Przepisy porządkowe

§ 33.

Czytelnie i wypożyczalnia mogą odmówić wydania młodzieży szkolnej dzieła, jeżeli zachodzi wątpliwość co do właściwości tej lektury, aż do czasu przedstawienia zaświadczenia ze strony władzy rodzicielskiej lub szkolnej, stwierdzającego potrzebę przeczytania dzieła.

§ 34.

Czytelnicy, korzystający ze zbiorów Biblioteki, bądź w czytelniach, bądź przez wypożyczenie dzieł do domu, odpowiadają za wszystkie uszkodzenia każdej książki i w przypadku jakiegokolwiek uszkodzenia, obowiązani są zastąpić zniszczony egzemplarz nowym, do trzech tygodni. Gdyby czytelnik nie uczynił tego w przepisany terminie lub gdyby zachodziła trudność nabycia

nowego egzemplarza przez czytelnika, Biblioteka zakupi dzieło i da je oprawić na koszt czytelnika, względnie ściągnie odeń odpowiednią do wartości zniszczonej książki należność. Od osób, które składają kaucję, należność za wszystkie uszkodzenia potrąca się przede wszystkim ze złożonej kaucji. Za zniszczenie książki uważa się wszelkiego rodzaju kreślenie, czynienie notatek w jakimkolwiek miejscu książki, poplamienie jej lub zbrudzenie, zaginanie kartek, jakiekolwiek uszkodzenie oprawy. Korzystający ze zbiorów bibliotecznych powinien we własnym interesie, przyjmując książkę, zbadać jej stan; w szczególności zaś przed wypożyczeniem należy książkę przejrzeć, wskazać już istniejące braki lub uszkodzenia egzemplarza i odnotować je na rewersie.

§ 35.

Czytelnicy mogą przez Śląską Bibliotekę Publiczną sprowadzać w ograniczonej ilości z innych bibliotek naukowych wszelkiego rodzaju dzieła lub wydawnictwa, których Śląska Biblioteka Publiczna nie posiada w swych zbiorach. W tym celu zgłasza się na osobnych formularzach zamówienie w wypożyczalni z dokładnym podaniem autora, tytułu i szczegółów wydawniczych dzieła oraz biblioteki, z której dzieło ma być sprowadzone. Śląska Biblioteka Publiczna przyjmuje takie zgłoszenia tylko w odniesieniu do bibliotek, z którymi pozostaje w stosunkach wymiennych. Koszta przesyłki i sprowadzenia takiego dzieła ponosi czytelnik.

Z dzieł sprowadzonych z innych bibliotek korzystać można zasadniczo tylko w czytelni ogólnej. Jeżeli chodzi o dzieła mniej cenne, Dyrekcja Biblioteki może udzielić zezwolenia na wypożyczenie ich czytelnikowi do domu.

§ 36.

Czytelnicy mogą w czytelniach i wypożyczalni zgłaszać w ograniczonej ilości dezyderaty w sprawie zakupu dla Biblioteki dzieł i czasopism naukowych, których nie ma w zbiorach bibliotecznych.

Czytelnik, który zgłosił dezyderat, otrzymuje w dwa tygodnie po zgłoszeniu odpowiedź, czy i w jakim terminie jego dezyderat zostanie uwzględniony.

§ 37.

Osoby dotknięte chorobą zakaźną, lub przebywające w domu, gdzie taka choroba panuje, nie mogą korzystać w żaden sposób z Biblioteki i nie mogą również wypożyczać z niej książek. W interesie publicznym powinien każdy czytelnik, w którego domu powstała choroba zakaźna, powiadomić o tym urzędnika, prowadzącego wypożyczalnię, zobowiązanego do dyskrecji, by książki zwrócone mogły zostać oddane do natychmiastowej dezynfekcji.

§ 38.

W wszystkich lokalach Biblioteki, a w szczególności w obu czytelniach, wypożyczalni i pokoju katalogowym, czytelnicy powinni zachowywać się cicho, poważnie i spokojnie. Całkowita

cisza obowiązuje zwłaszcza w czytelniach, w których należy unikać wszelkich rozmów, a konieczne zapytania zwrócone do urzędnika lub woźnego wypowiadać głosem zupełnie przyciszonym.

Czytelnicy winni przyjmować odnośnie do sposobu zachowania się i korzystania ze zbiorów bibliotecznych uwagi i wskazania czynione bądź to przez dyżurujących urzędników, bądź przez woźnych. W przypadku wątpliwości co do jakiegokolwiek wskazania ze strony funkcjonariusza, należy zwrócić się do urzędnika dyżurującego, a ewentualne zażalenia kierować do Dyrekcji Biblioteki.

§ 39.

Wszelkie przekroczenia niniejszego regulaminu mogą powodować utratę prawa korzystania z Biblioteki, czyli unieważnienie karty bibliotecznej.

W szczególności unieważnienie karty bibliotecznej następuje, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności sądowej, jeżeli czytelnik wykroczył swoim zachowaniem przeciwko ogólnemu porządkowi, jeżeli wyniósł poza obręb czytelnii jakiekolwiek dzieło, lub też w inny sposób starał się je sobie przywłaszczyć, czy bezprawnie zabrać do użytku, jeżeli rozmyślnie uszkodził jakąkolwiek książkę lub urządzenie biblioteczne, jeżeli nierozmyślnie dokonane uszkodzenie starał się zataić i wzbraniał się je wynagrodzić, wreszcie, jeżeli dzieło wypożyczone przetrzymuje ponad termin przepisany i nie zwraca go po dwu-

krotnym ponagleniu lub jeżeli odmawia przyjęcia karty ponaglącej i uiszczenia za nią opłaty pocztowej. W tym przypadku Dyrekcja Biblioteki może zezwolić po zwróceniu książki i opłat pocztowych przez czytelnika na wydanie mu nowej karty bibliotecznej, za uiszczeniem ponownej opłaty, może jednak wydania takiej karty również odmówić.

W razie powiadomienia o unieważnieniu karty bibliotecznej, wszystkie dzieła wypożyczone z Biblioteki należy natychmiast zwrócić.

§ 40.

Karty biblioteczne wydaje sekretariat Biblioteki od godz. 10 do 12. Urzędnicy i osoby stale zatrudnione w tych godzinach mogą zgłaszać się w czytelni ogólnej lub wypożyczalni, w godzinach ich popołudniowego otwarcia i tam pozostawić dokumenty, potrzebne do uzyskania karty, którą otrzymują w miejscu zgłoszenia po upływie tygodnia.

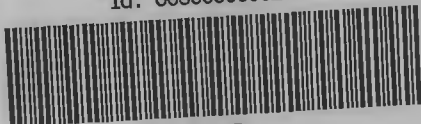
W tym przypadku opłatę za kartę biblioteczną wraz z przewidzianą w taryfie pocztowej opłatą za doręczenie przekazuje się drogą pocztową.

Pracownia Śląska

51363

Biblioteka Śląska w Katowicach
Id: 0030000693278

I 51363